

Područja Rijeka Janj i Pliva su trebala biti zaštićena zbog svoje ljepote. Umesto toga na meti su investitora, a izgradnja malih hidroelektrana negativno bi se odrazila na ove prirodne bisere, ne samo ovog kraja, već cijele države i Balkana. Viktor Bjelić iz Centra za životnu sredinu upozorio je da male hidroelektrane ugrožavaju rijeke, a narušavaju i život i životnu sredinu, gdje god da se izgrade. Odlaskom na teren u opštini Šipovo, Viktor Bjelić novinarima je pokazao lokalitet ada Sokočnica na rijeci Plivi.

“Ovo mjesto je bilo poznato izletišta opštine Šipovo, kao i turistički kompleks koji je za vrijeme rata opljačkan, a kasnije privatizovan. Nažalost, nikad više nije stavljen u funkciju. Izvorište rijeke Plive nalazi se nekih 4 km uzvodno od ovog mjesta, a oko 150 metara nizvodno izgrađena je mala hidroelektrana Glavica, dok se uzvodno na 150 metara od ovog izletišta planira još jedna mala hidroelektrana”, rekao je Viktor Bjelić u obilasku ovog područja. Dodao je da je ovo područje planirano kao zaštićeno.

“Pliva je toliko lijepa rijeka, jedna je od najljepših i najčistijih rijeka u BiH i svakako zaslužuje zaštitu, a izgradnja malih hidroelektrana narušava te planove, odnosno narušava život i životnu sredinu na ovom području”, ističe Viktor.

Prazna obećanja

Dolaskom na mjestu gdje je izgrađena mala hidroelektrana Glavica, Viktor je rekao da ona nije derivacionog tipa, odnosno sa cijevima kroz koju voda prolazi, nego je pribranska, pa je veći dio vode preusmjeren na turbine, dok jedan manji dio vode prelazi preko slapišta, odnosno preko riblje staze, koja po svemu sudeći nije u funkciji, odnosno nije primijećeno da riba migrira.

“Pored štete koju čine male hidroelektrane po pitanju presjecanja rijeka, odnosno migratornih puteva za ribe, kao i za druge biljne i životinjske vrste, one imaju i negativan uticaj na pejzaž. Iako je investitor ove hidroelektrane obećao da će uz samu rijeku, na obali, napraviti šetalište i urediti ga, to se do sada nije desilo. Ostalo je prazno obećanje. Takva su i obećanja o radnim mjestima, ovo su automatske hidroelektrane koje zapošljavaju minimalan broj radnika”, ističe Bjelić.

Pored Plive, na području opštine Šipovo ugroženi su i prelijepi slapovi rijeke Janj.

“Janjske otoke su biser opštine Šipovo. Na lokalitetu slapa pod Bukvom, jednim od najljepših slapova planirana je mala hidroelektrana Šipovo. Njenom izgradnjom ovaj prelijepi slap bi se u potpunosti potopio i na njegovom mjestu bila bi akumulacija. Nizvodno od ovog slapa nalazi se veliki slap pod Sokolinom koji bi izgradnjom ove male hidroelektrane bio u potpunosti uništen, odnosno bio bi suh, jer bi sva voda cijevima išla na turbine male hidroelektrane, tako da bi kompletan potez od nekoliko kilometara rijeke bio suh”, objasnio

je Viktor Bjelić.

Područje koje je trebalo biti zaštićeno

On je podsjetio da je za ovo područje Janjskih otoka rađen zoning plan po hitnoj proceduri. "Po tom planu, koji je plaćen i naručen od strane investitora, ova mala hidroelektrana ušla je u taj plan. Nažalost, plan je usvojen u Narodnoj skupštini RS, bez mogućnosti da se javnost oglasi, odnosno nije održana ni javna rasprava na ovu temu. Tim planom je, pored ove male hidroelektrane Šipovo, predviđena izgradnja još nekoliko mikro hidroelektrana. Trenutno je na lokalitetu Janjskih otoka prije nekoliko desetina godina izgrađena jedna mikroelektrana trenutne snage od 80 kilovata, ali je kroz ovaj zoning plan predviđeno da se prave još dvije mikroelektrane, a jedna je započeta, iako nema dozvolu, niti dokumentaciju za početak radova", ističe Viktor.

On dodaje da je, prema prostornom planu Republike Srpske, ovo područje bilo predviđeno za zaštitu kao kulturna i prirodna baština, jer upravo na ovom mjestu rijeka Janj pravi hiljade otoka, hiljade slapova, hiljade rukavaca, koji su jedinstveni, ne samo u BiH, nego i na čitavom Balkanu.

"Pored prirodnog ambijenta stvorenog od majke prirode, ljudskom rukom su stvorene brojne vodenice, mlinovi koji su mljeli žito. Ovo područje je interesantno i turistima koji ga svakodnevno obilaze. Ali planirani projekti izgradnje malih hidroelektrana, kroz legalizaciju i kroz spomenuti zoning plan, donijeće samo štetu, a nikakvu korist ovom području i lokalnom stanovništvu. Najtužnije od svega je da kroz račune za električnu energiju svi građani BiH plaćaju naknadu za obnovljive izvore energije, a najveći dio sredstava te naknade zapravo se slijeva u džepove investitora malih hidroelektrana", ističe Viktor i poručuje: "zaustavimo izgradnju malih hidroelektrana. Ukinimo podsticaje i vidjećete da će investitori izgubiti interes, pa se neće ni graditi male hidroelektrane".

Izvor: 6yka.com